

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. júna 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 45 ZFEÚ — Smernica 2004/38/ES — Článok 7 — Pojem ‚pracovník‘ — Občianka Európskej únie, ktorá prestala pracovať z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu tehotenstva a po pôrode“

Vo veci C-507/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supreme Court of the United Kingdom (Spojené kráľovstvo) z 31. októbra 2012 a doručený Súdnemu dvoru 8. novembra 2012, ktorý súvisí s konaním:

Jessy Saint Prix

proti

Secretary of State for Work and Pensions,

za účasti:

AIRE Centre,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano (spravodajca), sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger a S. Rodin,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: M.-A. Gaudissart, vedúci sekcie,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. novembra 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- J. Saint Prix, v zastúpení: R. Drabble, QC, ktorého splnomocnil M. Spencer, solicitor,
- AIRE Centre, v zastúpení: J. Stratford, QC, a M. Moriarty, barrister, ktorých splnomocnil D. Das, solicitor,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: V. Kaye a A. Robinson, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci B. Kennely a J. Coppel, barristers,

* Jazyk konania: angličtina.

- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a M. Szpunar, splnomocnení zástupcovia,
 - Európska komisia, v zastúpení: C. Tufvesson, J. Enegren a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,
 - Dozorný úrad EZVO, v zastúpení: X. Lewis, M. Moustakali a C. Howdle, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. decembra 2013,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu pojmu „pracovník“ v zmysle článku 45 ZFEÚ a článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú pani Saint Prix a Secretary of State for Work and Pensions (ďalej len „Secretary of State“), týkajúceho sa odmietnutia poskytnúť jej príspevok k príjmu.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 2 až 4 a 31 smernice 2004/38 znejú:
 - „(2) Voľný pohyb osôb predstavuje jednu zo základných slobôd vnútorného trhu, ktorý vytvára oblasť bez vnútorných hraníc, kde je sloboda zabezpečená v súlade s ustanoveniami zmluvy [ES].
 - (3) Občianstvo Únie by malo byť základným štatútom štátnych príslušníkov členských štátov, keď uplatňujú svoje právo na voľný pohyb a pobyt. Je preto potrebné, aby sa kodifikovali a preskúmali existujúce nástroje spoločenstva, ktoré sa oddelene zaoberajú pracovníkmi, samostatne zárobkovo činnými osobami a tiež študentmi a inými neaktívnymi osobami, aby sa zjednodušilo a posilnilo právo všetkých občanov Únie na voľný pohyb a pobyt.
 - (4) Aby sa tento sektorový, roztrieštený prístup k právu na voľný pohyb a pobyt napravil a aby sa umožnilo uplatňovanie tohto práva, je potrebný jednotný legislatívny akt na zmenu a doplnenie nariadenia Rady (EHS) 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva [(Ú. v. ES L 257, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15), zmeneného a doplneného nariadením Rady (EHS) č. 2434/92 z 27. júla 1992 (Ú. v. ES L 245, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 69)] a zrušenie nasledujúcich aktov: smernica Rady 68/360/EHS z 15. októbra 1968 o zrušení obmedzení pohybu a pobytu v rámci spoločenstva pre pracovníkov členských štátov a ich rodinných príslušníkov [(Ú. v. ES L 257, s. 13; Mim. vyd. 05/001, s. 27)], smernica Rady 73/148/EHS z 21. mája 1973 o zrušení obmedzení pohybu a pobytu v rámci spoločenstva pre štátnych príslušníkov členských štátov, pokiaľ ide o etablovanie sa a poskytovanie služieb [(Ú. v. ES L 172, s. 14; Mim. vyd. 05/001, s. 167)], smernica Rady 90/364/EHS z 28. júna 1990 o práve na pobyt [(Ú. v. ES L 180, s. 26; Mim. vyd. 20/001, s. 3)], smernica Rady 90/365/EHS z 28. júna 1990 o práve na pobyt pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré pozastavili svoju

pracovnú činnosť [(Ú. v. ES L 180, s. 28; Mim. vyd. 20/001, s. 5)], a smernica Rady 93/96/EHS z 29. októbra 1993 o práve na pobyt pre študentov [(Ú. v. ES L 317, s. 59; Mim. vyd. 06/002, s. 250)].

...

(31) Táto smernica rešpektuje základne práva a slobody a dodržiava princípy uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie. V súlade so zákazom diskriminácie obsiahnutom v tejto charte by členské štáty mali vykonať túto smernicu bez rozlišovania medzi užívateľmi tejto smernice na takom základe, ako je pohlavie, rasa, farba, etnický alebo sociálny pôvod, genetické vlastnosti, jazyk, náboženstvo alebo viera, politické alebo iné názory, členstvo v národnostnej menšine, majetok, narodenie, invalidita, vek alebo sexuálna orientácia.“

4 Podľa článku 1 písm. a) smernice 2004/38:

„Táto smernica stanovuje:

a) podmienky, ktoré upravujú uplatňovanie práva voľného pohybu a pobytu v rámci územia členských štátov občanmi Únie a ich rodinných príslušníkov.“

5 Článok 7 uvedenej smernice s nadpisom „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“ vo svojich odsekoch 1 a 3 stanovuje:

„1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte...

...

3. Na účely odseku 1a) občan Únie, ktorý už nie je pracovníkom ani samostatne zárobkovo činnou osobou, si zachová štatút pracovníka alebo samostatne zárobkovo činné osoby za nasledujúcich okolností:

a) daná osoba je dočasne práce neschopná v dôsledku choroby alebo úrazu;

b) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo bola zamestnaná viac ako jeden rok, a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce;

c) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo sa jej ukončila pracovná zmluva na dobu určitú kratšiu ako jeden rok, alebo po tom, čo sa stala nedobrovoľne nezamestnaná počas prvých dvanástich mesiacov a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce. V takomto prípade sa štatút pracovníka zachová aspoň šesť mesiacov;

d) daná osoba nastúpila na odborné vzdelávanie. Pokiaľ nie je nedobrovoľne nezamestnaná, zachovanie štatútu pracovníka je podmienené vzdelávaním, ktoré súvisí s predchádzajúcim zamestnaním.“

6 Článok 16 ods. 1 a 3 tejto smernice stanovuje:

„1. Občania Únie, ktorí sa legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov v hostiteľskom členskom štáte, majú právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte. ...

...

3. Nepretržitost' pobytu nie je ovplyvnená dočasnou neprítomnosťou nepresahujúcou spolu šesť mesiacov ročne, ani neprítomnosťou dlhšieho trvania v dôsledku povinnej vojenskej služby, ani neprítomnosťou trvajúcou maximálne dvanásť za sebou nasledujúcich mesiacov v dôsledku vážnych dôvodov, ako sú napríklad tehotenstvo a pôrod, vážna choroba, štúdium alebo odborné vzdelávanie alebo vyslanie do iného členského štátu alebo tretej krajiny.“

Právo Spojeného kráľovstva

- 7 Právnu úpravou, ktorá upravuje príspevok k príjmu, je zákon z roku 1992 o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) a (všeobecné) nariadenie z roku 1987 o príspevku k príjmu [Income Support (General) Regulations 1987].
- 8 Príspevok k príjmu je dávkou poskytovanou na základe majetkových pomerov rôznym kategóriám osôb, medzi ktorými sa podľa článku 4ZA uvedeného nariadenia v spojení s bodom 14 písm. b) prílohy 1B tohto nariadenia nachádzajú ženy, ktoré sú alebo boli „tehotné, ale len počas obdobia začínajúceho 11 týždňov pred očakávaným týždňom pôrodu a končiaceho pätnásť týždňov po skončení tehotenstva“.
- 9 Podmienkou priznania tejto dávky je podľa článku 124 ods. 1 písm. b) zákona z roku 1992 o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia najmä to, že príjmy poberateľa nepresahujú určenú „príslušnú sumu“. Ak sa táto suma rovná nule, dávka sa neposkytne.
- 10 Podľa bodu 17 prílohy 7 (všeobecného) nariadenia z roku 1987 o príspevku k príjmu je príslušná suma stanovená pre „cudzince“ nula.
- 11 Článok 21AA ods. 1 tohto nariadenia definuje pojem „cudzinec“ ako „žiadateľa, ktorý nemá obvyklý pobyt v Spojenom kráľovstve...“.
- 12 V zmysle článku 21AA ods. 2 uvedeného nariadenia je na to, aby sa osoba, ktorá sa domáha príspevku k príjmu, mohla považovať za osobu, ktorá má obvyklý pobyt v Spojenom kráľovstve, potrebné, aby bola držiteľom „práva na pobyt“ v tomto členskom štáte.
- 13 Podľa článku 21AA ods. 4 tohto nariadenia:
„Žiadateľ nie je cudzincom, pokiaľ je:
 - a) pracovníkom na účely smernice [2004/38];
 - b) samostatne zárobkovo činnou osobou na účely uvedenej smernice;
 - c) osobou, ktorá si zachováva štatút podľa článku 7 ods. 3 písm. a) alebo b) uvedenej smernice;
 - d) osobou, ktorá je rodinným príslušníkom v zmysle článku 2 písm. a), b) alebo c) tejto smernice;
 - e) osobou, ktorá má právo na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve podľa článku 17 uvedenej smernice.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 14 Pani Saint Prix je francúzska štátna príslušníčka, ktorá prišla do Spojeného kráľovstva 10. júla 2006, kde pracovala najmä ako asistentka učiteľa od 1. septembra 2006 do 1. augusta 2007. Následne sa zapísala na Londýnskej univerzite do kurzu vedúceho k získaniu učiteľskej kvalifikácie, ktorý mala navštevovať od 17. septembra 2007 do 27. júna 2008.
- 15 Počas tohto obdobia otehotnela s očakávaným termínom pôrodu 2. júna 2008.
- 16 Dňa 22. januára 2008 sa pani Saint Prix zaregistrovala v pracovnej agentúre, prostredníctvom ktorej si chcela nájsť prácu na strednej škole, a 1. februára 2008 prestala navštevovať kurz na Londýnskej univerzite. Keďže pracovné miesta na strednej škole neboli voľné, prijala od agentúry ponuky práce v materských školách. Dňa 12. marca 2008, keď už takmer ukončila šiesty mesiac tehotenstva, prestala pani Saint Prix vykonávať túto pracovnú činnosť, keďže starostlivosť o deti v materskej škole už bola pre ňu príliš namáhavá. Niekoľko dní si neúspešne hľadala prácu prispôbenú jej stupňu tehotenstva.
- 17 Dňa 18. marca 2008, teda jedenásť týždňov pred očakávaným termínom pôrodu, pani Saint Prix požiadala o príspevok k príjmu. Túto žiadosť Secretary of State zamietol rozhodnutím zo 4. mája 2008, a preto podala žalobu First-tier Tribunal.
- 18 Dňa 21. augusta 2008, tri mesiace po predčasnom narodení svojho dieťaťa, začala pani Saint Prix opäť pracovať.
- 19 Rozhodnutím zo 4. septembra 2008 First-tier Tribunal vyhovel jej žalobe. Dňa 7. mája 2010 však Upper Tribunal vyhovel opravnému prostriedku, ktorý podal Secretary of State proti tomuto rozhodnutiu. Court of Appeal potvrdil rozhodnutie Upper Tribunal, takže pani Saint Prix podala opravný prostriedok na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 20 Tento súd sa pýta, či tehotnú ženu, ktorá prestane dočasne pracovať z dôvodu svojho tehotenstva, treba považovať za „pracovníka“ na účely voľného pohybu pracovníkov, ktorý je zakotvený v článku 45 ZFEÚ, a práva na pobyt, ktoré upravuje článok 7 smernice 2004/38.
- 21 V tomto ohľade uvedený súd konštatuje, že ani článok 45 ZFEÚ, ani článok 7 uvedenej smernice nedefinuje pojem „pracovník“.
- 22 Tento súd v podstate usudzuje, že normotvorca Únie síce prijatím smernice sledoval zámer kodifikovať existujúcu právnu úpravu a judikatúru, avšak nechcel vylúčiť ďalší vývoj pojmu „pracovník“ prostredníctvom posúdenia situácií, na ktoré sa nebral výslovne ohľad pri tomto prijatí. Preto by Súdny dvor mohol s prihliadnutím na osobitné okolnosti, ktoré charakterizujú tehotenstvo a obdobie bezprostredne po pôrode, rozhodnúť, že rozšíri tento pojem o tehotné ženy, ktoré prestanú pracovať počas primeraného obdobia.
- 23 Za týchto okolností Supreme Court of the United Kingdom rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
 - „1. Má sa právo na pobyt, ktoré článok 7 smernice [2004/38] priznáva ‚pracovníkom‘, vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje len na osoby, i) ktoré sú v pracovnom pomere, ii) ktoré sú (prinajmenšom za určitých okolností) uchádzačmi o zamestnanie alebo iii) na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článku 7 ods. 3 [tejto smernice], alebo sa má článok [7 uvedenej smernice] vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby boli na tieto účely považované za ‚pracovníkov‘ aj ďalšie osoby?
 2. a) Ak môžu byť za ‚pracovníkov‘ považované aj ďalšie osoby, týka sa to aj ženy, ktorá opodstatnene prestane pracovať alebo je uchádzačkou o zamestnanie z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu tehotenstva (a po pôrode)?

- b) Ak áno, má takáto žena nárok na to, aby sa na ňu vzťahovala definícia okamihu, v ktorom je opodstatnené, aby tak urobila, stanovená vnútroštátnym právom?“

O prejudiciálnych otázkach

- 24 Svojimi otázkami, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa právo Únie a najmä článok 45 ZFEÚ a článok 7 smernice 2004/38 majú vykladať v tom zmysle, že žena, ktorá prestala pracovať alebo sa uchádzať o zamestnanie z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu tehotenstva a po pôrode, si zachováva postavenie „pracovníka“ v zmysle uvedených článkov.
- 25 Na účely odpovede na tieto otázky treba na úvod pripomenúť, že z odôvodnení 3 a 4 uvedenej smernice vyplýva, že jej cieľom je zmeniť sektorový a roztrieštený prístup k základnému právu občanov Únie na voľný pohyb a pobyt na území členských štátov, aby sa uľahčil výkon tohto práva tým, že sa vypracuje jediný legislatívny akt, ktorý bude kodifikovať a revidovať nástroje práva Únie z obdobia pred prijatím tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok Ziólkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 37).
- 26 V tomto ohľade z článku 1 písm. a) smernice 2004/38 vyplýva, že táto smernica má za cieľ spresniť podmienky výkonu uvedeného práva, medzi ktoré patrí, pokiaľ ide o pobyty v dĺžke presahujúcej tri mesiace, najmä podmienka uvedená v článku 7 ods. 1 písm. a) tejto smernice, podľa ktorej občania Únie musia mať postavenie pracovníka alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby v hostiteľskom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, bod 53 a citovanú judikatúru).
- 27 Článok 7 ods. 3 uvedenej smernice však spresňuje, že na účely jej článku 7 ods. 1 písm. a) si občan Únie, ktorý už nie je pracovníkom ani samostatne zárobkovo činnou osobou, zachová postavenie pracovníka alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby v osobitných prípadoch, a to keď je dočasne práceneschopný v dôsledku choroby alebo úrazu, keď je za určitých okolností nedobrovoľne nezamestnaný, alebo keď nastúpil na odborné vzdelávanie za určitých podmienok.
- 28 Pritom je namieste konštatovať, že článok 7 ods. 3 smernice 2004/38 neberie výslovne ohľad na situáciu ženy, ktorá sa nachádza v osobitnej situácii z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu svojho tehotenstva a po pôrode.
- 29 V tomto ohľade je namieste pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa tehotenstvo musí jasne rozlišovať od choroby v tom zmysle, že tehotenstvo nemožno nijako prirovnávať k patologickému stavu (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Webb, C-32/93, EU:C:1994:300, bod 25 a citovanú judikatúru).
- 30 Z toho vyplýva, že ženu nachádzajúcu sa v situácii, v akej je pani Saint Prix, ktorá dočasne prestala pracovať z dôvodu pokročilého štádia tehotenstva a v dôsledku pôrodu, nemožno kvalifikovať ako dočasne práceneschopnú osobu v dôsledku choroby alebo úrazu podľa článku 7 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38.
- 31 Ani z článku 7 uvedenej smernice ako celku, ani z iných ustanovení tejto smernice však nevyplýva, že za takých okolností sa občanovi Únie, ktorý nespĺňa podmienky stanovené v uvedenom článku, z tohto dôvodu systematicky nepriznáva postavenie „pracovníka“ v zmysle článku 45 ZFEÚ.
- 32 Touto smernicou zamýšľaná kodifikácia nástrojov práva Únie z obdobia pred jej prijatím, ktorá má výslovne uľahčiť výkon práva občanov Únie na voľný pohyb a pobyt na území členských štátov, totiž nemôže sama osebe obmedziť rozsah pojmu pracovník v zmysle Zmluvy o FEÚ.

- 33 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa pojem „pracovník“ v zmysle článku 45 ZFEÚ má vykladať rozširujúco, lebo vymedzuje pôsobnosť základnej slobody upravenej Zmluvou o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok N., C-46/12, EU:C:2013:97, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 34 Práve v tomto kontexte Súdny dvor rozhodol, že každý štátny príslušník členského štátu bez ohľadu na miesto svojho bydliska a svoju štátnu príslušnosť, ktorý využil právo na voľný pohyb pracovníkov a vykonával zárobkovú činnosť v inom členskom štáte než v štáte svojho bydliska, patrí do pôsobnosti článku 45 ZFEÚ (pozri najmä rozsudky Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, bod 31, a Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, bod 17).
- 35 Súdny dvor takisto objasnil, že v rámci článku 45 ZFEÚ treba za „pracovníka“ považovať osobu, ktorá počas určitého času vykonáva pre inú osobu alebo pod jej vedením prácu, za ktorú dostáva odmenu. Po ukončení pracovného vzťahu dotknutá osoba v zásade stráca postavenie pracovníka, avšak toto postavenie môže mať určité účinky aj po skončení pracovného vzťahu a osobu, ktorá si skutočne hľadá zamestnanie, treba takisto považovať za pracovníka (rozsudok Caves Krier Frères, C-379/11, EU:C:2012:798, bod 26 a citovanú judikatúru).
- 36 Vzhľadom na to treba na účely tejto veci zdôrazniť, že voľný pohyb pracovníkov zahŕňa právo štátnych príslušníkov členských štátov voľne sa pohybovať na území iných členských štátov a zdržiavať sa tam s cieľom hľadať zamestnanie (pozri najmä rozsudok Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, bod 13).
- 37 Z toho vyplýva, že kvalifikácia za pracovníka v zmysle článku 45 ZFEÚ a práva, ktoré z takého postavenia vyplývajú, nezávisia nevyhnutne od existencie alebo pokračovania pracovného vzťahu (pozri v tomto zmysle rozsudok Lair, 39/86, EU:C:1988:322, body 31 a 36).
- 38 Za týchto podmienok nemožno v rozpore s tým, čo tvrdí vláda Spojeného kráľovstva, usudzovať, že článok 7 ods. 3 smernice 2004/38 taxatívne vypočítava okolnosti, za ktorých môže mať migrujúci pracovník naďalej toto postavenie, aj keď už nie je v pracovnom vzťahu.
- 39 V tejto veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, pričom účastníci konania vo veci samej to nespochybnili, že pani Saint Prix vykonávala zárobkovú činnosť na území Spojeného kráľovstva a potom menej než tri mesiace pred narodením svojho dieťaťa prestala pracovať z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu tehotenstva a bezprostredne po pôrode. Počas obdobia prerušenia svojej zárobkovej činnosti neopustila územie tohto členského štátu a opätovne začala pracovať tri mesiace po narodení svojho dieťaťa.
- 40 Skutočnosť, že uvedené obmedzenia prinútili ženu prerušiť výkon zárobkovej činnosti počas obdobia nevyhnutného na jej zotavenie, pritom v zásade nemôže pozbaviť túto osobu postavenia „pracovníka“ v zmysle článku 45 ZFEÚ.
- 41 Z okolnosti, že taká osoba nebola aktívna na pracovnom trhu hostiteľského členského štátu počas niekoľkých mesiacov, totiž nevyplýva, že táto osoba prestala patriť do uvedeného trhu počas tohto obdobia, pokiaľ začne opäť pracovať alebo si nájde iné zamestnanie v primeranej lehote po pôrode (pozri analogicky rozsudok Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 50).
- 42 Na účely zistenia, či obdobie, ktoré uplynulo medzi pôrodom a opätovným nástupom do práce, možno považovať za primerané, musí príslušný vnútroštátny súd zohľadniť všetky osobitné okolnosti veci a vnútroštátne pravidlá, ktoré upravujú dĺžku materskej dovolenky v súlade s článkom 8 smernice Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (desiata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Ú. v. ES L 348, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 110).

- 43 Riešenie prijaté v bode 41 tohto rozsudku je v súlade s cieľom umožniť pracovníkovi voľne sa pohybovať na území iných členských štátov a zdržiavať sa v nich na účely zamestnania, ktorý sleduje článok 45 ZFEÚ (pozri rozsudok Uecker a Jacquet, C-64/96 a C-65/96, EU:C:1997:285, bod 21).
- 44 Ako totiž tvrdí Európska komisia, občianka Únie by bola odrádzaná od výkonu svojho práva na voľný pohyb, ak by jej za predpokladu, že je tehotná v hostiteľskom členskom štáte a z tohto dôvodu opustí svoje zamestnanie, hoci aj na krátke obdobie, hrozilo, že stratí postavenie pracovníka v tomto štáte.
- 45 Navyše je potrebné pripomenúť, že právo Únie zaručuje ženám osobitnú ochranu z dôvodu materstva. V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 16 ods. 3 smernice 2004/38 stanovuje na účely výpočtu neprerušeneho obdobia piatich rokov pobytu na území hostiteľského členského štátu, ktoré umožňuje občanom Únie získať právo na trvalý pobyt na tomto území, že nepretržitosť takého pobytu nie je ovplyvnená okrem iného neprítomnosťou trvajúcou maximálne dvanásť za sebou nasledujúcich mesiacov z vážnych dôvodov, ako sú napríklad tehotenstvo a pôrod.
- 46 Pritom ak v rámci uvedenej ochrany neprítomnosť z vážneho dôvodu, akým je tehotenstvo alebo pôrod, neovplyvňuje nepretržitosť päťročného pobytu v hostiteľskom členskom štáte, ktorá sa vyžaduje na priznanie uvedeného práva, tým skôr nemôžu telesné obmedzenia v pokročilom štádiu tehotenstva a bezprostredne po pôrode, ktoré nútia ženu, aby dočasne prestala pracovať, mať pre ňu za následok, že stratí postavenie pracovníka.
- 47 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prejudiciálne otázky, ktoré položil vnútroštátny súd, odpovedať tak, že článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že žena, ktorá prestala pracovať alebo sa uchádzať o zamestnanie z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu tehotenstva a po pôrode, si zachováva postavenie „pracovníka“ v zmysle tohto článku, pokiaľ začne opäť pracovať alebo si nájde iné zamestnanie v primeranom časovom období po narodení svojho dieťaťa.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že žena, ktorá prestala pracovať alebo sa uchádzať o zamestnanie z dôvodu telesných obmedzení v pokročilom štádiu tehotenstva a po pôrode, si zachováva postavenie „pracovníka“ v zmysle tohto článku, pokiaľ začne opäť pracovať alebo si nájde iné zamestnanie v primeranom časovom období po narodení svojho dieťaťa.

Podpisy